

Kedves Barátaim!

Akit most búcsúztatunk alig ötven esztendő telt, tragikusan rövid időt adott neki a sors. Életútjáról nem csak rövideje miatt lehet néhány mondatban beszámolni. Ez az út egyenes, nincsenek benne drámai fordulatok, megállások, visszafordulások. Egyetemi évei után az Akadémia Automatizálási Kutató Intézetébe került és itt dolgozott gyakorlatilag ugyanabban a környezetben, ugyanazzal a témakörrel foglalkozva egészen nyugdíjaztatásáig. Ez alatt a kerek 25 esztendő alatt emberi, baráti kapcsolatainak forrása úgyszólván mindig az a kis közösség volt, amely őt a munkahelyén körülvette, és amelynek ő is meghatározó egyénisége, tagja volt. Ennek a kollektívának vagyok magam is tagja, és szószólója a búcsúzáskor.

Egyéniségéről szólva mindenki, aki vele kapcsolatba került megismerhette emberi tartását, szakmai kvalitását. Én inkább most egy rá jellemzőbb vonását szeretném kiemelni, amiért talán legjobban tiszteltük, és titokban néha irigyeltük is: szárnyaló képzelőerejét.

Szakmai problémák megoldásánál igyekezett minél nagyobb rálátással, minél szélesebb látószöggel áttekinteni a kérdést. A dolog lényegét próbálta megfogni, sőt a mögé nyúlni. Így aztán sokszor egészen meglepő, frappáns megoldásai születtek, amelyek legtöbbször pompásan beváltak. Ha aztán átgondoltuk külön-külön a módjait, kiderült, hogy azok sokkal jobban simulnak a probléma lényegéhez, mint a szokásos, kikövezett úton haladó megoldás.

Az volt a meglepő, hogy aktivizálódott képzelőereje sohasem szakadt el a realitástól, nem engedte teljesen szabadjárá, hanem csak mintegy a mienkénél sokkal hosszabb pórázon tartotta fantáziáját. Így aztán sokkal nagyobb területet látott be, és olyan megoldásokat is észrevett, amelyek létezéséről a mi rövid pórásra fogott képzelőerőnkkel nem is szereztünk tudomást.

Persze volt egy terület, ahol ez a képzelőerő sokkal szabadabban szárnyalhatott, a képzőművészet. Mert Ernő amatőr képzőművész volt. Neve hasonszőrű kollégái között nem volt ismeretlen. Sok kiállításon szerepeltek művei, és eredeti, sem a hivatalosan pártfogolt, sem elutasított stílusokkal sem azonosuló alkotásai hivatalos elismerést is szereztek számára.

Lakásában egy jókora falat borítanak be kislasztkái. Bár vannak közöttük hagyományos ihletésűek is, műveinek zöme egészen eredeti meglátáson alapuló, első látásra - sokszor a másodikra is - teljesen meghökkentő alkotás. Csak amikor az ember fokozatosan beleéli magát az alkotó szimbólumvilágába, ismeri fel gondolatainak mélységét. Számára a mű szellemi mondanivalója az elsődleges, és a művészi megjelenítés ennek van alárendelve. Ennek a falnak a kissé részletesebb megtekintése, műveinek "dekódolása" útján sokkal mélyebben ismerhettük meg gondolatvilágát, egyéniségét, kissé szarkasztikus, de mély értelmű és sohasem agresszív humorát, mint egy hosszabb beszélgetés alapján. Így élt és alkotott Ernő, pedig tudta jól, hogy a korai vég Damoklész kardja egyre vékonyabb szálon függ feje felett. Képes volt egyszerre ignorálni ezt a veszélyt, és ugyanakkor minden nap felkészülten várni a végzetes pillanatot. Egyedül attól tartott, hogy élete utolsó szakaszában tehetetlen, kiszolgáltatott állapotban lesz. Aggodalmi nem bizonyultak megalapozottnak.

A régi görögök azt tartották, hogy akit az istenek szeretnek, annak könnyű véget adnak. Ernőt nagyon kedvelték az istenek. Autóbuszon hazafelé menet úgy távozott csendben és békében, hogy fel sem keltette utastársai figyelmét. Eredményei - ha egészségi állapota engedte - egészen haláláig tanúsítják, hogy szellemi alkotóereje teljében volt.

Pedig lett volna még dolga az életben. Nem élhette meg fia alkotó emberré válását, és nem örülhetett a második generációnak sem. Talán vigaszt ad nekünk az a tudat, hogy a biológiai halál egy súlyos mérföldköve, de nem utolsó stációja az emberi életútnak. Emberi kapcsolataink során a hozzánk közel állókban, hozzátartozóinkban, barátainkban mintegy lenyomat keletkezik egyéniségünkről. És ez a lenyomat tovább él, ebből újra fel tudjuk idézni emberi értékeit és gyarlóságait, mintha még mellettünk volna. Persze csak addig, amíg

mi ezen lenyomatok hordozói át nem lépjük azt a Rubicont, amelynek túlsó partjáról nem sokat tudunk.

Most, hogy ő megtette ezt a lépést, nekünk, akik - ideiglenesen és átmenetileg - ezen az oldalon maradtunk el kell búcsúznunk tőle. Drága barátom Ernő, isten veled!

Bach Iván